

tale mig lidt udførligt for at faa sagt det, som jeg føler mig kaldet til at udtale. Der vil jeg begynde med at henvise til nogle Ord, som staa i den af Flerparten af Undervisningsinspektionen afgivne Betænkning Side 83, hvoraf jeg med Formandens Tilladelse skal oplæse et Par Linier: „Ved Matematikundervisningen er der i de senere Aar her i Landet foretaget en Frontforandring, som fort maa omtales. Matematikken betragtedes tidligere nærmest som et Materiale for Indøvelsen af den formelle Logik; man lagde Hovedvægten paa, at Disciplen lærte at gengive et Bevis i en logisk uangribelig Form, samt at han lærte at anvende visse bestemt afstufne Metoder. Det staa ogsaa uden for al Tvivl, at denne Side af Undervisningen er meget vigtig og paa ingen Maade maa forsømmes; men man mener nu at kunne opnaa meget mere: man mener, at Matematikundervisningen kan drives saaledes, at den i høj Grad bidrager til at udvikle Eleverns Selvstændighed“, og dette søger man saa at opnaa ved at give matematiske Opgaver i et meget stort Omfang. Jeg ved jo meget godt, at jeg ikke har Ret til at betragte mig som Matematiker af Fag, men jeg tør maasse betragte mig som Dilettant i Matematikken. Jeg har i min Ungdom manuduceret deri og altid bevaret Interessen for dette Fag, og endnu er jeg i Stand til, tør jeg sige, at løse en matematisk Bog og løse en matematisk Opgave. Nu har jeg en Søn, som gaar i Latinskole, og som er paa det Punkt, at han har særlig med Matematik at gøre, nemlig i 4de Klasse, og det følger af sig selv, at jeg derved er kommen til at sammenligne den matematiske Undervisning, som nu drives i Skolerne, med den matematiske Undervisning, der blev drevet i min Skoletid, og som jeg selv i sin Tid har taget Del i. Jeg har saa tænkt over, hvilke Frugter den Metode for den matematiske Undervisning, som anvendes nu, kan give i Sammenligning med den, der den Gang blev anvendt. Ja, jeg har rigtignok som Medlem af Kirkeraadet faaet det Skudsmaal, at jeg ikke er Pædagog, men jeg vil dog bede om Tilladelse til at komme ind paa noget her, der strejfer ind paa det pædagogiske. Naar jeg selv skal tale om, hvilket Udbytte jeg har haft af den matematiske Undervisning, saa sætter jeg det saare højt og siger: for min almindelige aandelige Udvikling er der maasse intet af Skolefagene, der har haft den Betydning som netop Matematikken, og naar jeg nærmere skal sige, i hvilken Betydning det er, saa er det denne, at gennem det matematiske Bevis, gennem det at bringes til at bevise en Ting sikkert,

fast og bestemt, stærkedes min Tanke, derigennem fik jeg Blik for, hvad der maa kræves, for at man kunde sige, at en Ting var bevist. Fra den Side ser jeg den matematiske Undervisning og dens Betydning for min senere Virksomhed netop som Videnskabsmand, og fra den Side tillægger jeg Matematikken stor Betydning. Saaledes som Matematikundervisningen tidligere blev drevet, hvor Vægten blev lagt paa Undervisning i Lærebogen, kunde den, der havde Forstaaelse af Matematikken overhovedet, lære den og se, hvorledes i Matematikken den ene Sætning bygges oven paa den anden, hvorledes den ene stod og faldt med den anden, og hvorledes man fra en ringe Begyndelse byggede et helt System op, og jeg for mit Vedkommende vil sige, at gennem denne Undervisning har jeg faaet de første Begreber om videnskabelig Metode. Fremdeles vil jeg sige, at jeg lægger en stor Betydning deri, at jeg gennem Studiet af Matematik har faaet Ojnene op for Stærkelserforhold og Rumforhold og faaet Begreb om, hvorledes Sammenhængen er i Naturen uden om mig. Jeg kunde gaa videre og sige, at i de praktiske Forhold, hvori jeg staa — det vil være adskillige af de Herrer bekendt, at jeg har været i adskillige praktiske Forhold og er det endnu — har jeg haft stor og umiddelbar Nytte af Matematikken. Jeg underburderer altsaa ingenlunde Matematikkens Betydning, tværtimod, jeg tror, at det var en meget stor Fejl ved Skoleloven af 1871, at den bestemte, at Undervisning i Matematik skulde afsluttes paa en Tid, hvor Eleverne i Latinskolerne endnu ikke ere komne saa vidt i Udvikling, at de virkelig kunne faa Nytte deraf. Jeg kunde maasse ogsaa nok gaa ind paa at indrømme dette, som er fremhævet saa stærkt i de følgende Linier efter dem, jeg oplæste, nemlig den Betydning, Øvelsen i at løse matematiske Opgaver har, ved at den udvikler Disciplenes Selvstændighed, det vil sige naturligvis ikke deres Selvstændighed som Personer, deres Selvstændighed som Mennesker; skønt jeg ikke er saa sikker paa det som paa det, jeg for fremhævede, tør man maasse nok sige det. Jeg tror nok, jeg tør sige, at det ogsaa har haft sin Betydning for mig som Videnskabsmand at øve mig i at løse matematiske Opgaver, men jeg maa saa rigtignok tillige tilføje, at hvis det for mig har haft den Betydning, er det, fordi jeg har drevet det at løse matematiske Opgaver i et langt videre Omfang, end der var Tale om efter den gamle Skoleplan, og her er det, jeg kommer til den Indvending, jeg har mod den nuværende Matematikundervisning. Nu drives Undervisningen i Matematik ved Latinskolerne